

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště

Hradec Králové

Inspekční zpráva

**Základní škola 5. května, Dvůr Králové nad Labem, 28. října 731,
okres Trutnov**

Adresa: 28. října 731, 544 01 Dvůr Králové nad Labem

Identifikátor školy: 600 102 319

Zřizovatel: Město Dvůr Králové, Nám. T. G. Masaryka 38, 544 01 Dvůr Králové n. L.

Školský úřad Trutnov, Horská ulice 5, 541 75 Trutnov

Termín konání orientační inspekce: 4. – 6. prosince 2000

Čj.	092 252/00-5016
Signatura	oi5cu103

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola 5. května se nachází v okrajové části města Dvůr Králové nad Labem a leží u frekventované silnice (hlavní tah z města směrem na Prahu). Škola má právní subjektivitu, hospodaří jako příspěvková organizace.

Výuka probíhá ve dvou budovách. V budově č. 731, která stojí uprostřed rozlehlého areálu, je 12 kmenových tříd, 4 odborné učebny (fyzika – chemie, přírodopis, hudební výchova, anglický jazyk), cvičná kuchyň, kabinety, tělocvična, školní knihovna a jídelna. Tato budova byla postavena v roce 1983 a rekonstruována v letech 1996 - 1999. V budově č. 1181 je počítačová učebna, školní dílna, 4 oddělení školní družiny. Jde o starý zděný objekt rekonstruovaný v roce 1989.

V areálu školy je školní hřiště, doskočiště. Všechny plochy jsou zatravněny, roste tu malý jabloňový sad. Ke škole patří i školní pozemek, který se rozkládá na druhé straně ulice.

Celá škola prošla v nedávné době rozsáhlou rekonstrukcí, která ji proměnila v moderní objekt. V roce 1998 byla přistavěna školní jídelna a tělocvična, v roce 1999 pak vybudovány 4 kmenové učebny s výtahem – škola je nyní bezbariérová.

V letošním školním roce 2000/2001 je ve škole 12 tříd (7 na I. stupni, 5 na II. stupni). Školu navštěvuje 243 žáků (141 – I. stupeň, 102 – II. stupeň), bydlících v jejím okolí i děti z Lipnice a ze Zálesí.

Výuka ve všech ročnících probíhá podle vzdělávacího programu Základní škola čj. 16 847/96–2. Povinně volitelné předměty se vyučují od 7. ročníku (7, 8. ročník - konverzace v německém a anglickém jazyce; 9. ročník – informatika). O další nabízený volitelný předmět, technické kreslení, žáci 9. ročníku zájem neprojeví.

Ve škole pracují v tomto roce tyto kroužky: turistický, florbal, pohybová výchova, sportovní hry, košíková, strečink, ruční práce, flétna, sborový zpěv, výpočetní technika (ve spolupráci s DDM kroužek anglického jazyka a aerobic).

Součástí školy je i školní družina (letos má 4 oddělení, navštěvuje ji 111 žáků 1. – 4. ročníku) a školní jídelna – výdejna.

Ve škole pracuje 15 učitelů, 4 vychovatelky, 6 správních zaměstnanců a 3 zaměstnanci školní jídelny.

Rada školy nebyla ustavena.

V rámci uskutečněné **orientační inspekce** byla sledována úroveň výuky v předmětech druhého stupně – **český jazyk, matematika, zeměpis, přírodovědné předměty** (fyzika, chemie, přírodopis).

Výuka všech sledovaných předmětů probíhala ve třídách, které jsou z hlediska estetiky na velmi vysoké úrovni (výzdoba živými a suchými květinami, obrázky, čistota, pořádek). Moderní interiéry celé školy poskytují žákům kultivované estetické zázemí.

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

Český jazyk

Výuka byla sledována u dvou vyučujících, které vyučují na druhém stupni (obě splňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti). Tematické plány jsou zpracovány, v některých je však literární učivo zaznamenáno jen v obecných celcích, chybí konkrétní obsah literárních hodin. Časová dotace předmětu odpovídá vzdělávacímu programu, obsah učiva je v souladu s učebními dokumenty, jednotlivé složky předmětu jsou střídány pravidelně. Sledovány byly hodiny jazykové, literární a slohové. Učitelky měly promyšlený vyučovací plán hodin, v jedné hodině použila vyučující doprovodné obrázky o autorovi. Jiné učební pomůcky nebo didaktická technika nebyly v hodinách využity.

Ve škole jsou v dostatečném množství učebnice, různé cvičební a pomocné texty pro žáky, odborné příručky, Pravidla, slovníky cizích slov, nástěnné obrazy i didaktická technika včetně kopírky. Žáci i učitelé si vypůjčují knihy ze školní knihovny.

Struktura vyučovacích hodin byla klasická, úvodní část byla většinou opakovací, následoval výklad nového učiva doplněný otázkami, kterými se obě vyučující snažily žáky zapojit do výuky. Dialogická metoda byla dominující metodou všech hospitovaných hodin. Jednotlivé vyučovací postupy v hodinách střídaly učitelky tak, aby práce nebyla pro žáky jednotvárná, ale naopak přitažlivá a poutavá. Samostatné úkoly byly zadávány v dostatečné míře, společné vyvozování nové látky bylo vhodně propojeno s aktualizací již dříve probraných poznatků a přirozeně začleněno do výuky. Při skupinové práci byly zadávány rozdílné úkoly, které spolu úzce souvisely. Úkoly zadávaly učitelky jasně, jednotlivé žáky obcházely a jejich práci kontrolovaly. Kreativní úkol zadala učitelka v hodině slohového výcviku, žáci tvořili významový celek z náhodně vybraných slov. V literárních hodinách byla žákům přiblížena lidová poezie a formou diskuse promyšlena dramatisace literárního textu, v osmém ročníku byla žákům objasňována základní fakta ze života spisovatele. Klíčové pojmy byly žákům vysvětlovány, stěžejní informace psány na tabuli jen ve dvou hodinách. Nedostatkem většiny hodin byla absence časového prostoru pro ukončení hodiny a absence shrnutí probraného učiva.

Poznámky byly žákům většinou diktovány. Mluvní cvičení nebo referáty nebyly do hodin zařazeny. Úprava sešitů žáků ve všech ročnících nemá jednotnou podobu, vyučující důsledně nevyžadují pečlivou úpravu, pracovní a školní sešity nejsou kontrolovány, jejich formální stránka je ledabylá, obsahují řadu chyb. Opravovány jsou pravopisná cvičení a kontrolní diktáty, v letošním školním roce byly napsány v jednotlivých třídách 1 až 2 kontrolní diktáty, procvičovacích desetiminutovek více. Namátkově vybrané slohové práce měly odpovídající úroveň, podrobnější analýza jejich výsledků není prováděna.

Ústní zkoušení zařadila do jedné literární hodiny učitelka v 8. ročníku, znalosti žáků byly průměrné. Vstupní motivace byla prováděna pouze seznámením žáků s cílem hodiny, v ostatních částech hodin průběžná motivace většinou chyběla. K sebehodnocení nebyli žáci vyzýváni. Nedostatkem je rovněž skutečnost, že nebyly dostatečně užívány formy pozitivního ocenění práce jednotlivých žáků, zejména těch slabých.

Výuka byla vedena věcně a odborně správně, probíhala v klidném pracovním prostředí. Dohodnutá pravidla komunikace byla v hodinách akceptována. Žáci byli ke komunikaci vyzýváni, jejich odpovědi byly však většinou jednoslovné, málo hlasité. Mluva obou učitelk byla výrazná, zřetelná.

Celková úroveň výuky českého jazyka je průměrná.

Matematika

Časová dotace předmětu odpovídá učebnímu plánu vzdělávacího programu. Členění učiva do jednotlivých ročníků je v souladu s osnovami, kontinuita výuky mezi jednotlivými ročníky je zajištěna tematickými plány a skutečností, že každá vyučující postupuje s žáky od 6. do 9. ročníku. Povinná výuka není doplněna žádným volitelným nebo nepovinným předmětem, který by žákům umožňoval zdokonalovat si matematické znalosti.

Předmět vyučují výhradně učitelky s plnou odbornou a pedagogickou způsobilostí se střední a mnohaletou praxí. Výuka se uskutečňuje v kmenových učebnách, které jsou standardně vybaveny žákovským nábytkem a podle subjektivního posouzení svojí velikostí, osvětlením a teplotou odpovídají hygienickým zásadám. Všechny používané učebnice mají schvalovací doložku MŠMT. Množství a skladba pomůcek pro výuku matematiky jsou srovnatelné s jinými školami tohoto typu a velikosti. V přehledně uspořádaném kabinetu jsou modely geometrických těles, číselné osy, fólie pro zpětný projektor, kalkulátory, pomůcky pro rýsování na tabuli. Převážná většina pomůcek je starých 20 a více let a mnohé z nich jsou v současném učebním programu nepoužitelné. Jejich modernizace naráží v posledních letech na nedostatek finančních prostředků.

Výpočetní technika (10 počítačů zapojených v síti) je umístěna ve druhé budově, což neumožňuje operativní využití počítačů ve výuce. Didaktická technika nebyla ve sledovaných hodinách použita.

Psychohygienu byla nejslabším článkem všech hospitovaných hodin. Žákům nebyla dána možnost psychického ani fyzického uvolnění.

Struktura vyučovacích hodin byla přizpůsobena věku žáků. Organizační pokyny byly jasné a srozumitelné. Z reakcí žáků bylo možné usuzovat, že jsou na tento způsob výuky zvyklí. Často byla zařazována samostatná práce, při které bylo žákům umožněno pracovat individuálním tempem a měli možnost výběru cvičení různé obtížnosti. V některých hodinách byla nová látka vysvětlována za spoluúčasti žáků, kteří se např. pokoušeli vymyslet definici určitého jevu. V nižších ročnících bylo použito zábavné formy při kontrole výsledků samostatné práce. Vyučující pečlivě provádějí zápisy na tabuli a to se odráží i v dobré kvalitě písemných projevů žáků, především v geometrii. Vyučovací čas byl plně využit. Čtvrtletní kontrolní práce jsou psány v řádných termínech, jsou přiměřeně náročné a jejich obsah vychází z probraného učiva. Vyučujícími jsou včas kontrolovány a nechybí podrobná analýza výsledků. Učivo bylo interpretováno věcně správně.

Ve všech hodinách byla použita vstupní motivace formou informace o programu hodiny. V některých hodinách byly zařazeny soutěživé formy procvičování. Kontrolou žákovských knížek bylo zjištěno, že četnost zkoušení a hodnocení je odpovídající.

Ve všech hodinách panovaly uvědomělá kázeň a ovzduší vzájemné důvěry. Učitelky projevovaly znalost rodinného zázemí žáků a oslovovaly je výhradně křestními jmény. Snažily se aktivizovat žáky množstvím otázek, ale spokojovaly se s jednoslovnými odpověďmi.

Výuka matematiky je velmi dobrá.

Zeměpis

Časová dotace předmětu odpovídá učebnímu plánu vzdělávacího programu, členění učiva do jednotlivých ročníků je v souladu s osnovami. Kontinuita výuky mezi jednotlivými ročníky je zajištěna tematickými plány. V nabídce volitelných a nepovinných předmětů není žádný, který by rozvíjel zájmy žáků v tomto oboru.

Předmět vyučují zástupkyně ředitele, která má odbornou i pedagogickou způsobilost, a dvě učitelky bez odborné a pedagogické způsobilosti. Nedodržení podmínek odborné a pedagogické způsobilosti u vyučujících zeměpisu je porušením § 3 odst. 1 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, § 51 odst. 1 zákona č. 29/1984 Sb., o soustavě základních a středních škol a vyšších odborných škol (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů a § 1, § 2 odst. 1, 4 vyhlášky MŠMT ČR č. 139/1997 Sb., o podmínkách odborné a pedagogické způsobilosti pedagogických pracovníků a o předpokladech kvalifikace výchovných poradců.

Vzhledem k nemoci jedné z vyučujících v době inspekce byla výuka sledována pouze u dvou učitelek.

Vyučování probíhá v kmenových učebnách, které sice vynikajícím způsobem vyhovují hygienickým požadavkům, ale postrádají vybavení pro výuku zeměpisu. Není v nich trvale zabudována audiovizuální technika, promítací plochy a zařízení na zavěšení map a obrazů. Učební pomůcky jsou z velké části zastaralé, některé mapy jsou aktualizovány změnou jména. Není dostatek trojrozměrných pomůcek. Všechny používané učebnice a atlasy mají schvalovací doložku MŠMT.

Struktura většiny hodin odpovídala obecným didaktickým zásadám. Organizace, formy a metody výuky se zřetelně měnily s věkem žáků. Často byla použita samostatná práce s učebnicí a atlasem, byly zadávány problémové otázky, porovnávány mapy fyzické a politické. Jsou zadávány zajímavé domácí úkoly, ne příliš náročné, ale vhodně motivační. Dostatečný prostor byl věnován orientaci na mapě a opakování starších zeměpisných pojmů. Byly využity mezipředmětové vztahy a zkušenosti žáků. Kromě těchto vesměs pozitivních forem se ale vyskytly i některé nevhodné - např. diktování poznámek, malá názornost při vysvětlování obtížného učiva, zkoušení na nepřehledné slepé mapě. Nebylo využito možnosti samostatné práce žáků s tabulkami. V žádné hodině nebyla použita didaktická technika.

Namátkovou kontrolou žákovských knížek byla zjištěna malá četnost hodnocení (např. 1, 2, 3 známky za 3 měsíce).

Vyučující sice nabádaly žáky k obsáhlejšímu slovnímu projevu, ale nakonec se spokojily s jednoslovnými odpověďmi.

Komunikace mezi žáky a vyučujícími byla založena na vzájemné důvěře.

Celkově je výuka zeměpisu hodnocena jako dobrá.

Přírodovědné předměty

Výuka sledovaných předmětů probíhala v souladu se schváleným učebním plánem školy a učebními osnovami. Učitelé mají jednotně zpracovány tematické plány. Úpravy časového sledu témat v přírodopisu jsou v souladu se vzdělávacím programem. Ve fyzice je téma Světelné jevy zařazeno do plánu jak v 7., tak v 8. ročníku. To je vynuceno faktem, že došlo ke změně vyučujícího a bylo nutné zajistit probrání všech tematických celků. Tato situace je dokladem, že učitelé nevycházejí při tvorbě tematických plánů pouze z učebnic, ale ze skutečné potřeby při plnění požadavků učebního dokumentu. Kontinuita výuky je zajištěna. Celková časová dotace pro výuku všech sledovaných předmětů v 6. - 9. ročníku je plněna. Učební plán neobsahuje žádný volitelný nebo nepovinný přírodovědný předmět. Stanovené výukové cíle ve všech případech odpovídaly standardu vzdělávání.

Všechny hodiny přírodovědných předmětů jsou vyučovány učiteli, kteří splňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti. To příznivě ovlivňuje kvalitu výuky. Ve škole jsou zřízeny dvě odborné učebny - pro výuku přírodopisu a pro výuku chemie a fyziky. Obě jsou funkčně zařízeny, odpovídají psychohygienickým požadavkům a jejich estetická úroveň je

velmi solidní. Vybavení učebními pomůckami je na standardní úrovni a umožňuje ve všech přírodovědných předmětech zabezpečení názornosti výuky. Zcela mimořádné bylo množství prováděných demonstračních pokusů v hodinách chemie. Způsob provedení a jeho kvalita svědčí o pravidelném zařazování pokusů do hodin a značné odborné erudici učitele. Didaktická technika byla využita v menší části sledovaných hodin, ve všech případech bylo její použití funkční, přínosné a kladně ovlivňovalo pozornost i aktivitu žáků.

Struktura všech hodin odpovídala výchovným cílům, v části hodin byl poměrně malý prostor věnován opakování učiva. Náročnost probíraného učiva odpovídala věku žáků. Učitelé využívali rozmanitých vyučovacích metod, které vhodně obměňovali. V části sledovaných hodin byl vytvořen prostor pro samostatnou práci žáků, v jedné hodině fyziky byla úspěšně využita skupinová práce. Pokyny učitelů, kterými samostatnou práci organizovali, byly jasné a srozumitelné. Ve většině hodin dostali žáci dostatek příležitostí k vyjádření vlastních zkušeností a poznatků. Nedostatkem je, že ve výuce fyziky v 9. ročníku nemají žáci k dispozici odpovídající učebnici. Částečně využívají učebnic pro 8. ročník a dále pak vlastních zápisů do sešitů. Oba vyučující interpretovali učivo věcně správně. Namátkovou kontrolou bylo zjištěno, že laboratorní práce ve všech přírodovědných předmětech byly prováděny ve stanoveném rozsahu. Protokoly z laboratorních prací jsou vedeny různým způsobem. Ve fyzice jsou využívány kvalitní předtištěné tiskopisy, které učitelka připravuje spolu s žáky při výuce informatiky.

Ve všech sledovaných hodinách oba učitelé látku vhodně aktualizovali, využívali mezipředmětových vztahů a uváděli příklady z praxe. Průběžná motivace byla zařazována velmi často, úvodní motivace byla ve většině hodin nevýrazná. Menší pozornost byla věnována závěrečnému shrnutí a zhodnocení výkonu žáků. Prováděná klasifikace byla objektivní. Požadavky kladené na žáky byly přiměřené. Při řešení úkolů byla žákům ve většině případů poskytována individuální pomoc a výsledky jejich práce byly zkontrolovány, shrnuty a zobecněny.

Komunikace mezi učiteli a žáky měla odpovídající úroveň, verbální i neverbální projev učitelů byl vyrovnaný a klidný. Ve většině hospitovaných hodin byl vytvořen časový prostor pro diskusi a žáci měli možnost klást doplňující dotazy. Rozvíjení komunikativních schopností žáků bylo často v zájmu rychlého a plynulého spádu vyučovacích hodin věnováno méně pozornosti, oba učitelé zpravidla upřednostňovali rychlé, většinou jednoslovné odpovědi žáků. Atmosféra většiny pozorovaných hodin byla příjemná a pracovní.

Kvalita výuky sledovaných přírodovědných předmětů je hodnocena jako velmi dobrá.

Hodnocení kvality vzdělávání

Plánování a příprava výuky, materiální a psychohygienické podmínky ve sledovaných předmětech a skupinách předmětů jsou hodnoceny jako velmi dobré, pro výuku zeměpisu jsou materiální podmínky průměrné.

Personální obsazení výuky je velmi dobré v předmětech český jazyk, matematika a v přírodovědných předmětech, rezervy v této oblasti jsou při výuce zeměpisu. Dobře jsou hodnoceny organizace, formy a metody výuky, motivace, hodnocení, interakce a komunikace.

Celkově je kvalita vzdělávání v hospitovaných předmětech na druhém stupni hodnocena průměrně.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Koncepce rozvoje školy je zpracována stručně a přehledně. Je vypracována pro období od roku 1999 do roku 2006. Ředitelka při jejím sestavování vycházela z analýzy současných podmínek školy i dlouholeté znalosti prostředí. Koncepce zahrnuje všechny podstatné oblasti chodu školy. Zabývá se výchovným a vzdělávacím procesem, aktivitami ve volném čase žáků, personálním obsazením, provozem a ekonomikou i zlepšováním materiálního prostředí školy. Na stanovenou dlouhodobou koncepci navazuje Plán práce na školní rok 2000/2001. Rovněž tento plán je velmi stručný a neobsahuje rozpis jednotlivých výchovných a vzdělávacích akcí. Ty jsou rozpracovávány až do konkrétních týdenních plánů školy, zajišťujících operativní řízení a plánování. Týdenní plány jsou přístupné ve sborovně školy a jsou všemi pracovníky sledovány.

Koncepční úkoly školy jsou určovány převážně ředitelkou ve spolupráci s její zástupkyní. Na zpracování ročního a týdenních plánů se podílejí i pedagogičtí pracovníci školy. Jejich návrhy a nápady se promítají zejména do týdenních plánů. Zásadní úkoly provozního a ekonomického charakteru jsou konzultovány s Městským úřadem ve Dvoře Králové nad Labem. S nejzávažnějšími úkoly jsou seznamováni rodiče.

Koncepční záměry, roční plán a týdenní plány tvoří ucelený a velmi dobře propojený systém. Stanovené úkoly a cíle jsou reálné a směřují k celkovému zlepšení stavu i práce školy. Kontrola jejich plnění se provádí zpravidla na provozních poradách a pedagogických radách. Kvalita plnění úkolů pracovníků je brána v úvahu při hodnocení pracovníků, zejména při stanovení výše odměn.

Ředitelka ani její zástupkyně nemají zpracovaný plán hospitační činnosti a při organizování hospitací vycházejí z momentální potřeby. Rovněž plán práce výchovného poradce není vypracován.

Učební plán školy je v souladu s učebním dokumentem Základní škola a umožňuje plnit stanovené záměry školy s přihlédnutím k potřebám a zájmům žáků. Hodinové dotace pro výuku jednotlivých předmětů jsou dodrženy. Celkový počet hodin vyučovaných v ročníku se ve všech případech shoduje s učebním plánem.

Do učebního plánu školy není zařazen žádný nepovinný předmět. Povinně volitelné předměty v letošním školním roce (viz úvodní charakteristika školy).

Pro žáky se specifickými poruchami učení jsou zpracovány individuální plány.

Celkově je kvalita plánování hodnocena jako velmi dobrá.

Organizování

Organizace provozu školy je určena Organizačním řádem školy, Školním řádem, Vnitřním platovým předpisem a Vnitřním pracovním řádem výchovných pracovníků. V posledních dvou dokumentech jsou vymezeny kompetence pracovníků. Všechny dokumenty jsou datovány, podepsány ředitelkou školy a prokazatelně projednány na pedagogických radách. Vzhledem k velikosti školy a v souladu s vyhláškou MŠMT ČR č. 291/1991 Sb., o základní škole, v platném znění, stanovila ředitelka školy jednu zástupkyni. Provozně ekonomické činnosti zajišťuje administrativní pracovnice.

Jediným poradním orgánem ředitelky je pedagogická rada. Pro malý počet učitelů jednotlivých

předmětů nejsou ve škole ustaveny předmětové komise, metodické sdružení pro práci na I. stupni, ani žádné jiné metodické orgány.

Dokumentace školy upravující organizaci výchovně vzdělávací činnosti je řádně vedena, jednotlivé dokumenty byly vždy včas na požádání předloženy ke kontrole. Ochrana osobních dat je zajištěna uložením personální dokumentace v uzamčené skříni.

Důležité informace jsou předávány především osobním kontaktem, jsou vyvěšovány na informačních tabulích ve sborovně, na chodbách a v kanceláři sekretářky. Jednou týdně se schází celý pedagogický sbor ke krátkým poradám.

Organizace vyučování, tj. jeho začátek, délka vyučovacích hodin a přestávek, počty vyučovacích hodin v jednotlivých dnech i celkem, je v souladu s vyhláškou MŠMT ČR č. 291/1991 Sb.

Informace rodičům jsou předávány prostřednictvím žákovských knížek, obsáhlejší pak pomocí letáků. Třídní schůzky se konají 4 krát ročně (v 1. a 9. ročníku 5 krát). Kromě toho mohou třídní učitelé shromáždit rodiče v případě potřeby i mimo pravidelné schůzky. Každou středu v pevně stanoveném čase mohou rodiče individuálně hovořit s kterýmkoli učitelem, po telefonické dohodě i jindy.

Výbor rodičů je tvořen zástupci jednotlivých tříd. Schází se týden po třídních schůzkách s vedením školy, se kterým projednává závažné záležitosti z třídních schůzek. Činnost tohoto výboru se projevuje většinou v materiální oblasti - např. zajišťováním sponzorských darů pro realizaci nákladných školních akcí.

Výroční zpráva školy obsahuje všechny požadované údaje a poskytuje dostatek informací pro veřejnost.

Škola se prezentuje na veřejnosti školními akademii, které se konají jednou za dva roky a nepravidelnými příspěvky v místním a regionálním tisku.

Spolupráce se zřizovatelem je z pohledu školy dobrá, zejména je kladně hodnocen systém, který byl vnesen do způsobu vzájemné komunikace.

Organizování je velmi dobré.

Vedení a motivování pracovníků

Vzhledem k velikosti školy je vedení se všemi pracovníky v každodenním bezprostředním styku. To umožňuje operativní řízení a motivování. Obě vedoucí pracovnice mají demokratický styl řízení. Ředitelka je při prosazování úkolů ráznější, její zástupkyně má, i vzhledem ke krátké době působení ve funkci, blíže k pedagogickému kolektivu. Obě se velmi vhodně doplňují, jejich spolupráce je funkční a bezproblémová.

K vedení a řízení je využíváno pravidelných pedagogických rad, zpravidla jednou týdně se konají provozní porady. K informování pedagogů slouží i nástěnka ve sborovně školy. Operativní řízení je pružné a účinné.

Vedení školy vytváří podmínky pro uplatnění tvořivosti a iniciativy pracovníků. Snaží se podporovat jejich aktivity a realizovat nápady vycházející z pedagogického sboru. Učitelé jsou za každou významnější zdařilou akci hodnoceni.

Při zabezpečování dalšího vzdělávání pedagogů bylo do letošního školního roku využíváno nabídky Školské agentury Trutnov, která však v současné době ukončila činnost. Při organizování dalšího vzdělávání učitelů vychází ředitelka především ze zájmu pedagogů, který v nezbytných případech koriguje.

Péče o začínající a nekvalifikované učitele je na standardní úrovni. Je jim přidělován zkušenější pedagog na počáteční období jejich působení, spolu s ním a ředitelkou společně konzultují

a diskutují pedagogické a metodické problémy. Ředitelka školy věnuje pozornost hospitacím v jejich hodinách, v minulosti byly podle potřeby konány rovněž vzájemné hospitace.

Ředitelka má vytvořený ucelený a propracovaný systém hmotného stimuluování pracovníků. Výše osobního příplatku je stanovena v závislosti na kvalitě dlouhodobě vykonávané činnosti, odměnami podchycuje vedení školy spíše jednorázové akce zabezpečované jednotlivými pracovníky. Výše nenárokových složek je odpovídajícím způsobem diferencována, diferencován je rovněž příplatek za třídnictví. Pravidla pro hodnocení pracovníků jsou písemně zpracována a všichni jsou s nimi seznámeni. Škola má vypracovaný vlastní vnitřní mzdový předpis, který vychází z obecně platných předpisů. Výši nenárokových složek stanovují ředitelka se svou zástupkyní, pracovníci jsou s ní seznamováni jednotlivě. Vedle hmotné stimulace se snaží vedení školy využívat i morální ocenění.

Pro sebehodnocení a zjišťování výsledků školy jsou zadávány výstupní prověrky z českého jazyka a matematiky při přechodu z I. na II. stupeň. Jiné testy škola nevyužívá a s ostatními školami ve městě v tomto směru nespolupracuje.

Celkově je oblast vedení a motivování pracovníků hodnocena jako velmi dobrá.

Kontrolní mechanismy

Kontrolní činnost je podložena pracovními náplněmi jednotlivých pracovníků dle jejich funkcí a zařazení (chybí pracovní náplň výchovného poradce i jeho zařazení v rámci organizační struktury). Pracovní náplně jsou stvrzeny podpisy pracovníků. Plán kontrolní činnosti není písemně zpracován. Zodpovědní pracovníci provádějí na svém úseku pravidelnou kontrolu, která jim byla vymezena v pracovní náplni, nejsou však stanoveny rozsah a četnost prováděné kontroly.

Výchovně vzdělávací úsek kontroluje ředitelka školy formou hospitací, zástupkyně ředitelky sleduje práci třídních učitelů a úroveň vedení povinné dokumentace. Základní priority práce třídních učitelů jsou písemně zpracovány. V loňském školním roce byly provedeny na základě zápisů v třídních knihách jedna hospitace ředitelkou školy a jedna hospitace zástupkyní ředitelky v 5. ročníku (zápisy nebyly archivovány). V letošním školním roce navštívila ředitelka školy na I. a II. stupni celkem 10 vyučujících, jeden rozbor hodiny z těchto navštívených provedla její zástupkyně, ostatní ředitelka. Přehledné zápisy z těchto uskutečněných hospitací byly předloženy. V průběhu inspekce byla společně s ředitelkou školy sledována jedna vyučovací hodina českého jazyka. V následném rozhovoru s vyučující ředitelka školy pozitivně zhodnotila její vyučovací strategii, upozornila zároveň i na dílčí nedostatky, které snižovaly výslednou celkovou efektivitu hodiny.

Dle slov ředitelky školy je kontrolní činnost provázána s operativním řízením, jednou týdně se učitelé scházejí ve sborovně a vyměňují si své poznatky a diskutují, problémy výchovné a prospěchové řeší v rámci pravidelných pedagogických rad. Vedení školy sleduje a průběžně vyhodnocuje plnění úkolů stanovených na těchto poradách, při neplnění povinností přistupuje k ústnímu vzájemnému projednání, případně zpracuje dané podklady ředitelka školy písemně.

Kontrola provozu a hospodaření školy je prováděna ředitelkou školy, z provedených kontrol např. stavu a úklidu budovy, jednotlivých kmenových i odborných učeben atd. jsou přijímána okamžitá opatření k nápravě. Zápisy z jednotlivých kontrol pořizovány nejsou.

I přes absenci některých písemných výstupů a plánu kontrolní činnosti lze konstatovat, že kontrolní systém je ve škole zaveden a plní svoji funkci. Ve školním roce 1999/2000 byly vedením školy provedeny pouze dvě hospitace. Kontrolní mechanismy jsou celkově hodnoceny jako průměrné.

Hodnocení kvality řízení

Na základě hodnocení dílčích oblastí řízení je posouzena kvalita řízení jako velmi dobrá.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Rozhodnutí o zařazení školy do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení, vydal ŠÚ Trutnov dne 17. 2. 2000 čj. P00/99,
- Zřizovací listina ze dne 16. 5. 1996 vydaná Městem Dvůr Králové nad Labem, dodatek č. I. ze dne 4. 11. 1998, dodatek č. II. ze dne 29. 9. 1999,
- slohové práce tříd VII.B, VIII.; kontrolní diktáty tříd VIII., VII.A; desetiminutovky VI.B za školní rok 2000/2001,
- protokoly o komisionálních zkouškách za školní rok 1998/1999 (celkem 3),
- tematické plány vyučujících za školní rok 2000/2001,
- třídní knihy za školní rok 1999/2000 a 2000/2001,
- třídní výkazy a katalogové listy žáků za školní rok 2000/2001,
- Organizační řád školy s platností od 1. 9. 1996,
- návrh odměn z dubna 2000,
- přehled osobních příplatků ve školním roce 2000/2001 (období září – leden),
- individuální plány práce se žáky se specifickými poruchami učení,
- vzdělávací program Základní škola, schválilo MŠMT ČR dne 30. 4. 1996 čj. 16 847/96-2 s platností od 1. 9. 1996,
- Úpravy a doplňky k vzdělávacímu programu Základní škola, schválilo MŠMT ČR dne 25. 8. 1998 čj. 25 018/98-22 s platností od 1. 9. 1998,
- Vnitřní platový předpis ze dne 1. 7. 2000,
- Vnitřní pracovní řád výchovných pracovníků ze dne 28. 8. 2000,
- Kriteria pro osobní hodnocení a odměny ze dne 1. 9. 1996,
- Pravidla omlouvání zameškaných hodin ze dne 1. 9. 1996,
- Plán práce na školní rok 2000/2001 ze dne 28. 8. 2000,
- Koncepce ZŠ 5. května Dvůr Králové nad Labem pro školní roky 1999/2000 - 2005/2006,
- Výroční zpráva za školní rok 1999/2000,
- Školní řád ze dne 28. 8. 2000,
- rozvrh hodin pro školní rok 2000/2001,
- personální dokumentace vyučujících ve školním roce 2000/2001,
- zápisy z pedagogických rad za školní rok 1999/2000,
- vzorek sešitů a žákovských knížek žáků ve školním roce 2000/2001,
- hospitační záznamy vedení školy za školní rok 2000/2001,
- kontrolní práce z matematiky za školní rok 1999/2000,
- podkladová inspekční dokumentace a dotazník pro ředitelku školy.

ZÁVĚR

Zásadní pozitiva:

- vynikající estetická úroveň interiérů školy,
- vznik uzavřeného areálu po přístavbě tělocvičny a školní jídelny,
- snaha vedení školy o vytváření zdravé pracovní atmosféry,
- kvalitně zpracovaný školní řád obsahující nejen povinnosti, ale i práva žáků,
- ucelený systém hmotné stimulace pracovníků,
- funkční vnitřní i vnější informační systém školy,
- vstřícný vztah mezi učiteli a žáky,
- velmi dobré společenské i pracovní návyky žáků.

Zásadní negativa:

- příliš obecný obsah literárního učiva v některých tematických plánech českého jazyka, nízká formální úroveň sešitů žáků z českého jazyka a jejich nedostatečná kontrola vyučujícími,
- chybějící průběžné pozitivní oceňování práce jednotlivých žáků a tolerování jednoslovných odpovědí žáků vyučujícími,
- špatné materiálně technické zázemí pro výuku zeměpisu,
- nedostatečné použití didaktické techniky ve sledovaných předmětech a malé využití učebny informatiky,
- chybějící plány kontrolní a hospitační činnosti a práce výchovného poradce, nízká hospitační činnost vedení školy ve školním roce 1999/2000,
- zeměpis ve třídách VI., VII.A a VII.B třídě vyučují pracovníce bez odborné a pedagogické způsobilosti.

Doporučení:

- konkretizovat literární učivo v tematických plánech českého jazyka,
- zařadit do vyučování více názornosti a ke zvýšení efektivity výuky využívat didaktickou i výpočetní techniku,
- dle finančních možností školy zlepšit materiálně technické podmínky pro výuku zeměpisu,
- rozvíjet komunikativní dovednosti žáků a věnovat stálou pozornost kvalitě ústního i písemného projevu žáků,
- častěji využívat motivační prvky a formy pozitivního oceňování práce žáků,
- vytvořit ucelený systém kontrolních mechanismů včetně neveřejných plánů kontrolní a hospitační činnosti vedoucích pracovníků,
- vypracovat plán výchovného poradenství,
- zvážit ustavení metodických orgánů.

Kvalita vzdělávání ve sledovaných předmětech na druhém stupni školy byla celkově posouzena jako průměrná, řízení školy je hodnoceno jako velmi dobré.

Od poslední komplexní inspekce (konané ve dnech 4. – 8. prosince 1995) došlo k výrazným změnám materiálně technického zázemí – po rozsáhlé rekonstrukci se škola změnila

v moderní netradiční objekt, který nabízí žákům i učitelům vysoce estetické pracovní prostředí, zároveň byla postavena tělocvična, školní jídelna s potřebným zázemím, zřízena byla i počítačová učebna. Nabídka vzdělávacích a volnočasových aktivit pro žáky se rozšířila. Koncepce školy je stanovena reálně, plánování je prováděno účelně. Stanovená organizační struktura je funkční, motivování a vedení pracovníků je prováděno v návaznosti na plánování i kontrolu kvality jejich práce. Rezervy zůstávají v přesnějším vymezení některých delegovaných kompetencí v kontrolním systému, u části kontrolní činnosti chybí rozsah, četnost a forma jejich výstupu.

Na základě celkového posouzení činnosti školy ve sledované části vzdělávacího procesu a v návaznosti na to i v oblasti řízení je práce školy hodnocena jako velmi dobrá.

Při inspekci nebylo zjištěno neefektivní vynakládání finančních prostředků přidělených ze státního rozpočtu vzhledem k účelu jejich poskytnutí a vzhledem ke schváleným učebním dokumentům.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři

Titul, jméno a příjmení

Podpis

Vedoucí týmu	PaedDr. Markéta Stuchlíková	PaedDr. Markéta Stuchlíková, v. r.
Členové týmu	Mgr. Petr Boháč	Mgr. Petr Boháč, v. r.
	PaedDr. Antonín Kačírek	PaedDr. Antonín Kačírek, v. r.

V Jičíně dne 3. ledna 2001

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 12. ledna 2001

Razítko

Ředitelka školy

Podpis

p. Hana Šturmová

Hana Šturmová, v. r.

Předmětem inspekce bylo dílčí zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň
Průměrný	Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň
Pouze vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.
Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Okresní úřad	2001-01-31	092 252/00-5016
Zřizovatel	2001-01-31	092 252/00-5016

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
-	-	Připomínky nebyly podány.